

STICHTING BESCHERMING PRIVACY BELANGEN

statutair gevestigd in de gemeente Amsterdam, Nederland

Kingsfordweg 151, 1043 GR Nederland

mail: info@stichtingbeschermingprivacybelangen.com

web: <https://stichtingbeschermingprivacybelangen.com/>

16 oktober 2026

Per aangetekende post

mr. drs. W.J.M. Aerdts
Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

drs. P.E. Heerma
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Betreft: NL Wallet en afhankelijkheid van Google

Uwe Excellenties,

Wij schrijven u in onze hoedanigheid van bestuurders van Stichting Bescherming Privacybelangen en als directeur van de Consumentenbond naar aanleiding van recente berichtgeving over de afhankelijkheid van NL Wallet van (onder meer) Google.

Stichting Bescherming Privacybelangen is een in Nederland gevestigde stichting zonder winstoogmerk die zich inzet voor de behartiging van de belangen van consumenten in

STICHTING BESCHERMING PRIVACY BELANGEN

Nederland die door privacyschendingen door Google zijn gedupeerd.¹ In het bijzonder stelt Stichting Bescherming Privacybelangen zich ten doel een einde te maken aan grootschalige en structurele privacyschendingen door Google. Stichting Bescherming Privacybelangen is aangewezen als bevoegde instantie voor collectieve acties in de Europese Unie.²

Tegen deze achtergrond is Stichting Bescherming Privacybelangen in september 2023 bij de rechtbank Amsterdam een collectieve procedure gestart tegen Alphabet Inc., Google LLC, Google Ireland Limited en Google Netherlands B.V. (gezamenlijk “**Google**”). In deze procedure komt Stichting Bescherming Privacybelangen op voor de belangen van alle in Nederland wonende consumenten die vanaf 1 maart 2012 op enig moment gebruik hebben gemaakt van Google’s producten en diensten en daarmee door de privacyschendingen van Google gedupeerd zijn. Stichting Bescherming Privacybelangen eist daarin dat Google zijn praktijken voor de toekomst fundamenteel herzielt. Google moet bijvoorbeeld zijn digitale infrastructuur drastisch wijzigen door effectieve *privacy by design* toe te passen en een rechtmatige grondslag voor verwerking van persoonsgegevens voor commerciële doeleinden vinden.³ Daarnaast eist Stichting Bescherming Privacybelangen dat gebruikers van Google’s producten en diensten worden gecompenseerd voor het in het verleden door Google structureel overtreden en schenden van Nederlandse en Europese wetgeving op het gebied van consumenten- en gegevensbescherming.

Inmiddels hebben meer dan 170.000 personen zich bij Stichting Bescherming Privacybelangen aangesloten. Dit aantal blijft groeien. Stichting Bescherming Privacybelangen wordt in deze collectieve actie ook gesteund door de Consumentenbond.⁴

Helaas is de collectieve actie van Stichting Bescherming Privacybelangen noodzakelijk. Want ondanks Nederlandse en Europese wetgeving die consumenten beoogt te beschermen, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), is het klip en klaar dat vooral (of juist) Big Tech bedrijven zich weinig aantrekken van onze fundamentele rechten en deze wetgeving op grote schaal blijven overtreden. Google houdt Nederlandse burgers

¹ De statuten van SBP staan op haar website gepubliceerd: <https://stichtingbeschermingprivacybelangen.com/documenten/>. Meer informatie over SBP en haar missie is ook te vinden op de website: <https://stichtingbeschermingprivacybelangen.com/over-ons/>.

² <https://open.overheid.nl/overheid/openbaarmakingen/api/v0/attachment/0ab67ca9-5de8-4b09-8269-b6703956826a>.

³ Meer informatie over de actie tegen Google is te vinden op de website van SBP <https://stichtingbeschermingprivacybelangen.com/onze-actie-tegen-google/> en <https://stichtingbeschermingprivacybelangen.com/faq-2/>.

⁴ De Consumentenbond ondersteunt SBP in de actie tegen Google, maar is geen procespartij bij de procedure. De Consumentenbond zorgt voor werving van deelnemers en helpt SBP om de belangen van de achterban optimaal te behartigen. Meer informatie is te vinden op de website van de Consumentenbond: <https://www.consumentenbond.nl/acties-claims/claims/google>.

STICHTING BESCHERMING PRIVACY BELANGEN

voortdurend in de gaten zonder dat zij dit weten. Google verzamelt en verwerkt op grote schaal persoonsgegevens van gebruikers van zijn diensten en/of producten voor de eigen commerciële doeleinden.

Wij vinden dat deze voortdurende illegale surveillance van Google-gebruikers in Nederland en de commerciële exploitatie van hun persoonsgegevens moet stoppen. Daarom vinden wij het onbegrijpelijk dat de regering overweegt de digitale identiteit van burgers in Nederland via NL Wallet te bouwen op de diensten en producten van Google, een bedrijf dat werkt op basis van een verdienmodel dat aantoonbaar in strijd is met privacywet en dat nog steeds (heel gevoelige) persoonsgegevens verzamelt over de rug van zijn gebruikers. Google heeft daarnaast persoonsgegevens doorgegeven aan landen buiten Europa, waaronder de Verenigde Staten, zonder voldoende bescherming te bieden tegen surveillance door de Amerikaanse overheid en doet dit mogelijk nu nog steeds.

Wij realiseren ons dat er nog geen definitieve knopen zijn doorgehakt over deze kwestie en willen daarom juist nu onze zorgen met u delen naar aanleiding van mediaberichten, Kamervragen⁵ en de antwoorden op deze Kamervragen.⁶

Uit de antwoorden op de Kamervragen van 8 juli 2026 begrijpen wij dat u het belang van beveiligings- en beschermingsmaatregelen onderkent en dat het ‘niet de bedoeling is’ om het gebruik van NL Wallet afhankelijk te maken van het beschikken over een Google-account of Apple ID. Mogelijke maatregelen om dit te voorkomen worden nog onderzocht.

Het onderzoek doen naar alternatieven is een stap in de goede richting. Maar ook als aanmelding met een Google-account of Apple ID *een* mogelijkheid blijft, worden overtredingen van de privacywet door de Nederlandse overheid op de koop toegelaten en de bescherming van privacy van de burgers in Nederland impliciet en expliciet verder uitgehold. Immers, ook als dit één van de opties is, zal voor de gemiddelde gebruiker niet goed duidelijk zijn wat de verstreckende gevolgen zijn voor hun privacy. Google vertelt die gebruiker ook niet dat zij gegevens afkomstig van al haar diensten combineert en gezamenlijk inzet voor haar primaire doel: zoveel mogelijk winst genereren. Dat dit leidt tot het tegenovergestelde van de Avg-principes van *privacy by design*, dataminimalisatie, en een behoorlijke verwerking, wordt ook bij het toestaan van verschillende aanbiedmogelijkheden gelegitimeerd.

Als de overheid zou concluderen dat geen alternatief beschikbaar wordt gesteld, zou zij daarmee de onvermijdelijkheid van Big Tech versterken en legitimeren. Dat zou niet alleen tot

⁵ Op 4 juni 2026 zijn door het lid Kathmann (GroenLinks-PvdA) vragen ingezonden naar aanleiding van het bericht “Gedoodverfd opvolger van DigiD is niet te gebruiken zonder Gmail-account of Apple-ID”.

⁶ Op 8 juli 2026 heeft Uwe Excellentie antwoord gegeven op de Kamervragen van 4 juni 2026.

STICHTING BESCHERMING PRIVACY BELANGEN

onacceptabele risico's voor de NL Wallet leiden, maar zou ook de mogelijkheden van burgers én de overheid om controle te hebben en te houden over wat er met persoonsgegevens gebeurt ondermijnen. Juist nu het belang bij datasoevereiniteit terecht veel aandacht krijgt – bijvoorbeeld in het actuele debat over Solvinity en DigID – valt het moeilijk uit te leggen als de Nederlandse overheid er bij de vormgeving van NL Wallet voor zou kiezen om (onder andere) uit te gaan van de diensten van Google. Dat klemmt temeer nu het gaat om digitale identiteit: een kernvoorziening in de verhouding tussen burger en overheid.

Stichting Bescherming Privacybelangen en de Consumentenbond roepen de regering op om de greep van Google op de burgers in Nederland niet verder te versterken en essentiële publieke voorzieningen zoals de NL Wallet niet afhankelijk te maken van of onvoorwaardelijk te verbinden aan Google's producten en/of diensten. Daarmee zouden burgers feitelijk gedwongen worden hun privacy op het spel te zetten. Dit kan en mag niet de bedoeling en uitkomst zijn.

Voor ons staat voorop dat de overheid bij de inrichting van digitale publieke infrastructuur zelf het goede voorbeeld moet geven. Een publieke digitale identiteitsvoorziening zou moeten worden ontworpen op een zodanige wijze dat privacy, toegankelijkheid, keuzevrijheid en digitale autonomie te allen tijde gewaarborgd zijn en blijven. Zij zou niet mogen bijdragen aan verdere afhankelijkheid ondernemingen die al een zeer sterke positie innemen in het digitale ecosysteem en waarvan de gegevensverwerkingspraktijken niet door de beugel kunnen en onderwerp zijn van ernstige juridische en maatschappelijke bezwaren.⁷

Stichting Bescherming Privacybelangen en de Consumentenbond verzoeken u de in deze brief genoemde zorgen te betrekken bij de verdere besluitvorming over de NL Wallet. Wij zijn daarnaast graag bereid onze zorgen verder toe te lichten en mee te denken over oplossingen en mogelijke maatregelen die recht doen aan de in deze brief genoemde uitgangspunten en die dienen ter bescherming van de persoonsgegevens van gebruikers.

Wij zien uw gewaardeerde reactie met belangstelling tegemoet en verblijven,
met de meeste hoogachting,

Bestuur Stichting Bescherming Privacybelangen

Consumentenbond

⁷ Zie ook: 'De route naar digitale autonomie: meer grip of digitale afhankelijkheden.' van de ACM, AFM, AP, De Nederlandsche Bank en de rijksinspectie Digitale Infrastructuur.